

נ.צ.: 17104.13425 גוש: 30097/99,30100,30245/46/47,30546
הכרזת האתר: י- 1925 עמ' 10.6.73 2879/0: IAA
רחוב: ים סוף, "גן משולם".
תאור כללי: מערות קבורה, שרידי מבנים, מחצבות עתיקות.
הקשר סביבתי: אתר בשצ"פ בלב מרקם אורבני.

שמות אחרים: רמות אשכול.

יעוד המקום: גן עירוני
בעלות: מדינת ישראל
מפעיל המקום: אין
שימושים: גן שעשועים עירוני

גודל: קטן. כ- ¼ דונם.
חפירות: פ"מ ס'ז'ורנא 1898, ע' קלונר 1974
ניצפות: בינונית.
תיצפות: נמוכה.

תאור הממצא/ים:

מערכת קבורה חצובה בסלע במדרון. חזית המערכת עוטרה בתבליט של מסגרת וגמלון ובתבליטים של דגמים צמחיים. פנים הגמלון עוטר בוורדה ובשריגי גפן ואשכולות ענבים. את פינות הגמלון מעטרות אקרוטריות מיוחדות. בתחתית המשקוף הותקנו שלושה פנלים: שניים צדדיים בתבליט ואחד בשיקוף. בפינות אולם הכניסה עוצבו בתבליט אומנות בולטות בעלות אנתסיס, בצמוד לתקרה בפינות מעל האומנות עוצבו כותרות. תקרת החדר מעוטרת במעגל שקוע, ובמרכזו עיטור דמוי חתך של עמוד מחורץ בעל 16 זוויות ובליבו מעגל קטן נוסף. מחצרה הנרחבת של המערכת כניסה לחדר מבוא. במערכת חדר מרכזי וארבעה חדרי קבורה. בדפנות של שלושה מן החדרים נחצבו כוכים ובדפנות החדר הרביעי נחצבו שלושה מקמרים. בחדרי המערכת נמצאו שברים מעוטרים רבים מאוד של גלוסקמות, שברים של אבני סגירה ושברים של כלי חרס. במערה ניכרים סימנים המעידים על שימוש בתקופה הביזאנטית: צלבים החקוקים מעל קירות חדרי המערה. המערה שימשה ככל הנראה גם למגורי קבע או ארעי בתקופה הביזאנטית, הממלוכית והעות'מנית או לפחות בחלק מהם. (סקר ירושלים)



תקופות: הרודיאנית.

רמת השתמרות: טובה

ממצא מיוחד: תבליטים מעוטרים.

פוטנציאל לחפירה עתידית: 1, 2, 3, 4, 5

מידע נוסף:

דגם שריגי הגפן והאשכולות, החקוקים בגמלון בכניסה למערה, העניקו למערה את שמה: "מערת האשכולות".



מערת האשכולות Tomb of the Grapes



יחס אתר-סביבה:

המערה ממוקמת בלב גינה עירונית. סביב האתר נערך פיתוח נוף והמערה משולבת בצורה נאה בגן. לא קיימת כל מערכת שילוט והדרכה, לא סמוך לאתר ולא בכניסה לגן, מרח' ים סוף.

נגישות: נגישות לרכב עד רח' ים סוף ומשם בשביל מוסדר עד פתח המערה. המערה עצמה חסומה בסורג.

שימור:

מצב השתמרות: טוב. המערה עצמה חסומה בסורג. השטח סביב המערה משולב בגן הציבורי, לא ניכרים סימני ואנדליזם.

טכנולוגיות: חציבה בסלע.

מסקנות:

לאתר ערך רב מבחינה היסטורית, ארכיאולוגית, אדריכלית ותרבותית, כדוגמה למנהג הקבורה בקרב האצולה הירושלמית בימי בית שני.

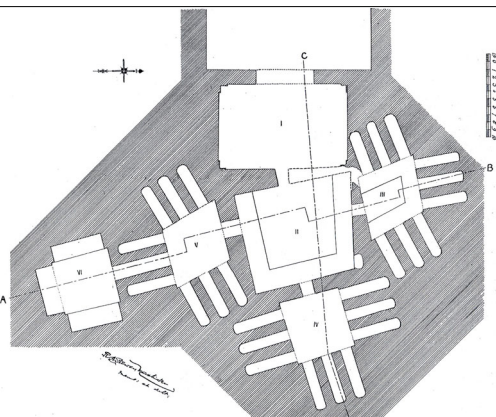
1. מערת הקבורה משולבת היטב בתוך הגן העירוני, המשמש לה 'רצועת הגנה'.
2. יש לדאוג לתחזוקה קבועה של האתר ולתקינות הסורגים.
3. התקנת שילוט/המחשה באתר.
4. הצבת שלטי הפנייה לאתר מכיוון רח' ים סוף.
5. יש לשקול הסדרת ביקור בפנים המערה.

היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה:

קיים קשר תרבותי/תקופתי/טכנולוגי בין אתר זה לאתרים: 'סנהדריה' (18) ו'מערת אם אל עאמדי' (16) הסמוכים. נכון לקשר בין אתרים אלו בעזרת שילוט מתאים.

ייתכנות תיירותית: בינונית, ברמה עירונית.

<input checked="" type="checkbox"/>	ערך ארכיאוי מיוחד
<input checked="" type="checkbox"/>	ערך היסטורי
<input checked="" type="checkbox"/>	ערך דתי-תרבותי
<input checked="" type="checkbox"/>	ערך אדריכלי/טכנוי
<input checked="" type="checkbox"/>	מייצג תקופה
<input type="checkbox"/>	ערך נופי
<input checked="" type="checkbox"/>	נדירות
<input checked="" type="checkbox"/>	רמת השתמרות
<input checked="" type="checkbox"/>	מקבץ
<input type="checkbox"/>	פגיעות



מתוך: Macalister PEFQSt 32:54-61, תכנית מערת הקבורה.

ביבליוגרפיה:

- סקר ירושלים [102] אתר 177.
ועדה לקביעת גני עתי' בירושלים עמ' 41 אתר 21.
תיק שימור מס. 41, תחום שימור, רע"ת.
"רמות אשכול", ח"א 54 עמ' 20.
קלוגר ע', קברים וקבורה בימי בית שני. עמ' 182-184.
אדלשטיין ג', "רח' רמת הגולן" ח"א 110 עמ' 123.
Sejourne, P.M. Chronique RB 7:122-128
Macalister PEFQSt 32:54-61

תאריך עדכון: אביב 2002

ממלא הנתונים:

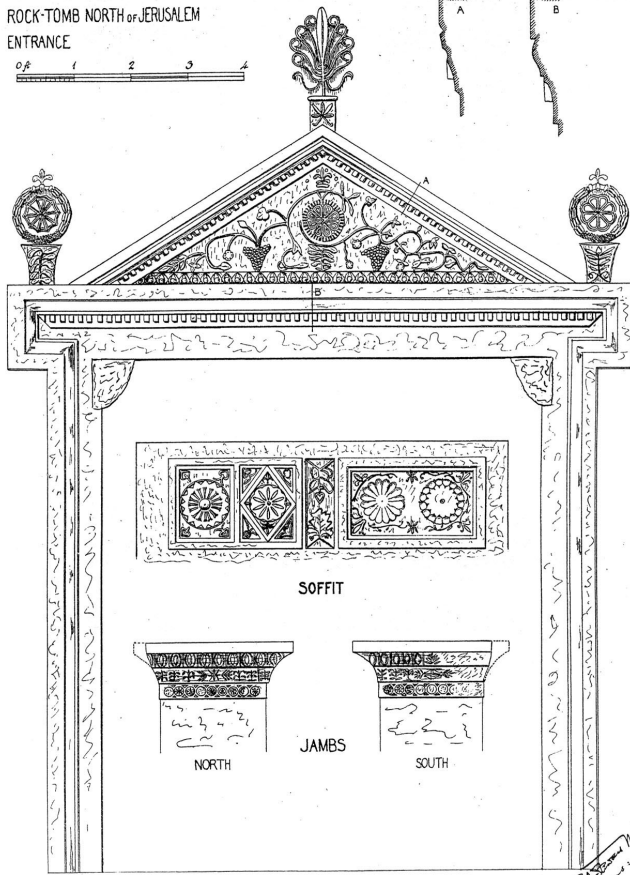
שחר פוני – אדריכל
גדעון סולימני



מערת האשכולות Tomb of the Grapes



ROCK-TOMB NORTH of JERUSALEM
ENTRANCE



מתוך : Macalister PEFQSt 32:54-61

חזית המערה.



הכניסה לגן בו ממוקם האתר.